

Agrotechnikai tevékenységek állandó növényállományokban márciusban

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 10.03.2026 *Брой:* 3/2026

Márciusra a gyakori időjárásváltozások a jellemzőek, hiszen a hónap átmeneti a tél és a tavasz között. Fontos jellemzője továbbá a sztratoszférikus felmelegedés jelenléte. A nappali órák hosszának és a napsugárzásnak a növekedése észrevehető hőmérséklet-emelkedéshez vezet.

Márciusban a gyümölcstermők a következő fejlődési fázisokon mennek keresztül: rügyduzzanat, rügpattanás, rügyképződés és virágzás a korán virágzó csonthéjas fajoknál (mandula, kajszibarack, őszibarack, cseresznye). A hónapra előrejelzett, mínusz 7°C-ig terjedő minimumhőmérsékletek kritikusak lesznek azok számára a gyümölcsfáknak, amelyek beléptek a rügyképződés és virágzás fázisába.

Az első évtized vége felatt a klímanorma alatti hőmérsékletek várhatók, különösen Észak- és Kelet-Bulgáriában. Havazás sem kizárt, beleértve az alföldi területeket is, bár meglehetősen rövid életű. A hegyvidéken feltételek teremtenek egy új hóréteg kialakulásához. A medencékben a minimumhőmérsékletek negatívak lehetnek, és a reggeli fagyok gyakori jelenség lesz.

Az első évtized végén várható rövid lehűlés után a második évtized legtöbb napjára a biológiai minimum feletti átlagos napi hőmérsékletek jósolhatók. A nappali hőmérsékletek tavaszi értékeket érnek el, különösen az alföldeken és a Duna-menti síkságon. Az időjárás azonban dinamikus marad. Áthaladó mediterrán ciklonok csapadékot hozhatnak – főként esőt, de a rövid lehűlések idején a magasabb mezőkön nedves hó is lehetséges. A meleg és hűvösebb napok közötti kontrasztok lesznek jellemzőek.

Március harmadik évtizede során a mezőgazdasági növények fejlődése a klímanormák feletti hőmérsékletek mellett fog folyni, több napsütéses órával és tipikus tavaszi dinamikával. A csapadék főként eső formájában jelentkezik, gyakran rövid, de intenzív tavaszi záporok formájában. Reggeli fagyok csak tiszta és csendes időben lehetségesek, főként a medencékben. Rövid lehűlések nem zárhatók ki teljesen.

Gyümölcsstenyészetekben

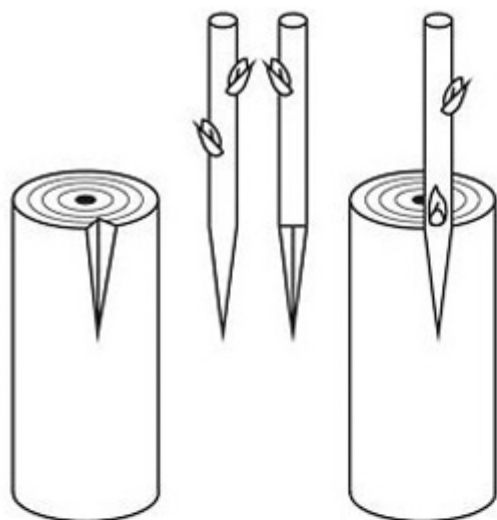
Befejeződik a magágyak vetése és a tőgyökérzetű alanyok ültetése a tenyészetbe.

Az anyanövényeket legkésőbb az első évtized végéig ültetik. A két éves anyaültetvényeket csonkra vágják – 3-4 cm-rel a talaj felett.

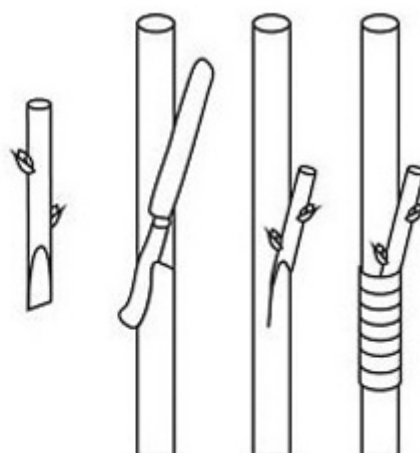

A magágyakat almatermésű fajokkal, az anyanövényeket és a másodéves tenyészeteket 10-12 kg/dekáter ammónium-nitráttal vagy ugyanilyen mennyiségű (10-12 kg/dekáter ammónium-nitrátnak megfelelő) más nitrogénműtrágyával trágyázzák. A magágyakat megművelik, hogy megtörjék a talajkérget, elpusztítsák a gyomokat és beépítsék a nitrogénműtrágyát.

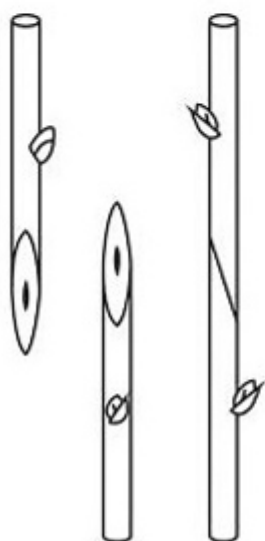
Szükség esetén az alanyanyag ritkítása történik. Az almatermésű fajok növényeit 6-8 cm-es, a csonthéjas fajokét pedig kb. 4 cm-es távolságra hagyják.

1.

2.

3.

1. присаждане на кози
крак

2. присаждане на
страничен разрез

3. присаждане на
копулация

A tenyészetekben azokat az alanyokat, amelyek nem fogadták el az oltást, újraoltózzák. A gyakorlatban leggyakrabban nyelves, oldalsó záró- vagy sima nyelves oltással oltják újra őket.

Gyümölcsültetvényekben

Az almatermésű és csonthéjas fajok termelési és megfiatalító metszése, valamint a koronaképzés fiatal ültetvényekben a rügyek 'egérfül' stádiumáig végezhető.

Új gyümölcsültetvényeket telepítenek, és egyidejűleg elvégzik az első metszést.

Folytatódik az elhalt fák pótlása fiatal ültetvényekben.

Elvégzik az első nitrogénműtrágyás sulykolást. Fiatal ültetvényekben csak a fasorokat trágyázzák, míg idősebbekben – a teljes sorok közötti teret. A műtrágyát a felszínre szórják és sekély műveléssel beépítik. A szükséges műtrágya mennyiségét az előző évben végzett levélelemzés eredményei alapján határozzák meg. Ha nincs elemzés, 15-20 kg/dekáter ammónium-nitráttal vagy ugyanilyen mennyiségű más nitrogénműtrágyával trágyázzanak.

Méhcsaládokat biztosítanak a virágok beporzásához. 10 dekárhoz 3-4 kellően erős méhcsaládot biztosítanak. Legcélszerűbb a sor mindkét oldalán elhelyezni őket. A méhek a napos és csendes, 20 – 22 °C-os napokon érik el maximális beporzó képességüket, amikor akár 3 km-re is elrepülhetnek a kaptártól.

Intézkedéseket hoznak a növények védelmére a késői fagyok ellen. A védekezési módszerek közé tartozik a fűtés, füstképzés és levegőmozgás, permetező öntözés vagy öntözés, valamint vegyi szerekkel való kezelés. A levegő fűtését nagy energiatartalmú tüzelőanyagok – tüzelőolaj, nafta, földgáz, régi gumibroncsok – elégetésével érik el. Egy órával azelőtt gyújtják meg őket, hogy a

hőmérséklet a növények számára kritikus pontra csökkenne, és a tüzet a napkelte után egy óráig tartják fenn.

A füstképzéshez speciális füstgyertyákat vagy iner anyagokat, mint például szalmát, forgácsot, ágakat és tőzeget használnak. A sorokban rakásokba rendezik őket, 30-60 méterenként egymástól és 5-6 méterenként a soron belül. Körülbelül 100 kg éghető anyagra van szükség dekánként, 10 rakásban elosztva.

A permetező öntözésnél kihasználják a víz fagyáskor leadott hőjének tulajdonságát, míg az ültetvények öntözésével a talaj hővezető képességét és sugárzását növelik, ami 2-3 °C-os levegőhőmérséklet-emelkedést eredményez. A rügyek sejtvízének kristályosodásának megakadályozására és a fagypont alatti hőmérsékletek elleni védekezésre polimerekből és kopolimerekből készült termékeket használhatunk, mint például a Scudo Therm (1-2 l/100 l víz) vagy biostimulánsokat, mint például a *Grow Plant Stop Freeze*, *Stop Freeze*.

Megelőzőleg vagy fagykárosodás esetén a gyümölcsrügyeken és virágokon, a virágzás ösztönzésére, ha a gyümölcsfaj még ebben a fejlődési fázisban van, levéltrágyázhatjuk őket a virágzás alatti alkalmazásra specializált folyékony műtrágyával - *Cynoyl Z Special*, *ERT 23 plus*, *Archer OsmoCare* vagy gibberellinsavval.

A fagyrepedéseket kis szögekkel szögelik össze. A hosszanti fagyrepedéseket sebfestékkel vonják be.

Szükség esetén öntözést alkalmaznak a virágzás előtt vagy alatt. Általában kötelező, ha a tél száraz volt, és azt elégtelen csapadékú tavasz követte.

A kifejlett fákat és az alacsony értékű fajtájú fákat újraoltózzák.

A koronaváz-ágakat lerövidítik, általában közvetlenül a második koronaváz-elágazások felett, a vezérmagot pedig kissé a koronaváz-ágak szintje fölé. A vastagabb koronaváz-elágazásokat használják az újraoltáshoz, növekedési helyzetüktől függően lerövidítve őket – az alacsonyabban helyezkedőket hosszabbra, a magasabban helyezkedőket rövidebbre hagyják. Nagyon jó eredményeket érnek el, ha nyelves oltást alkalmaznak.

Eperültetvényekben

Kitöltik az üres helyeket új eper- és termő ültetvényekben. 10-12 kg/dekáter ammónium-nitráttal vagy ugyanilyen mennyiségű más nitrogénműtrágyával trágyáznak és kapálnak.

Fűtött üvegházakban, amikor a gyümölcsök érésnek indulnak, a talajhőmérsékletet 15-18 °C-ra, a levegő hőmérsékletét pedig 20-25 °C-ra emelik. A nap melegebb óráiban szellőztetik az üvegházakat.

A jó beporzás biztosítása érdekében az üvegházakba 2-3 méhcsaládot visznek be 10 dekárra.

Málnaültetvényekben